

Sygn. akt II Ca 636/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Ciesielska

Sędziowie: SSO Teresa Strojnowska

SSO Rafał Adamczyk (spr.)

Protokolant: starszy protokolant Beata Wodecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lipca 2015 r. w K.

sprawy z wniosku Gminy P.

z udziałem M. W. (1), L. I.

o rozgraniczenie

na skutek apelacji uczestnika L. I.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Busku - Zdroju

z dnia 25 lipca 2014 r. sygn. akt IX Ns 543/13

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie, znieść postępowanie w sprawie poczynszy od naoczni z dnia 10 lipca 2014 roku do dnia wydania zaskarżonego orzeczenia i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Pińczowie, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

II Ca 636/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 października 2013 r. Burmistrz Miasta i Gminy B. umorzył postępowanie administracyjne w sprawie rozgraniczenia nieruchomości położonych we wsi B. Pierwsze, gmina P., oznaczonych jako działka ewidencyjna nr (...) stanowiąca własność Gminy P. z działką nr (...), stanowiącą własność M. W. (1) oraz z działką nr (...) stanowiącą własność L. I..

W postępowaniu sądowym wnioskodawca Gmina P. domagał się dokonania rozgraniczenia jego działki z działką stanowiącą własność L. I. według punktów (...), a z działką należącą do M. W. (1) po linii przebiegającej przez punkty 2-13-17 na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę T. P.. Uczestnik L. I. przyłączył się do wniosku Gminy P. co do przebiegu granicy między jego działką a działką wnioskodawcy, natomiast uczestnik M. W. (1) podtrzymał stanowisko zajęte w administracyjnym postępowaniu rozgraniczeniowym – wniósł, by granica między jego działką a drogą należącą do Gminy P. przebiegała od punktu 1 przez punkty (...) do punktu (...)

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy w Busku – Zdroju rozgraniczył nieruchomość położoną w miejscowości B. Pierwsze, gmina P., oznaczoną w ewidencji gruntów numerem (...) stanowiącą własność L. I. z

nieruchomością oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka numer(...)stanowiącą własność Gminy P.- według linii zawartej pomiędzy punktami (...), oznaczonymi na mapie sytuacyjnej, sporządzonej przez geodetę T. P., przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w (...) Ośrodku (...)w P.w dniu 6 maja 2013 r. za numerem (...) - (...) (punkt I); rozgraniczył nieruchomość położoną we wsi B.Pierwsze, gmina P., oznaczoną w ewidencji gruntów numerem 28, stanowiącą własność M. W. (1)z nieruchomością oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka numer (...)stanowiącą własność Gminy P.- według linii zawartej pomiędzy punktami 1Bt-2Bt-91-17 oznaczonymi na mapie sytuacyjnej, sporządzonej przez geodetę T. P., przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w (...) Ośrodku (...)w P.w dniu 6 maja 2013 r. za numerem (...) - (...) (punkt II); nakazał pobrać od uczestnika M. W. (1)na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Busku – Zdroju kwotę 160,24 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (punkt III); nakazał pobrać od uczestnika L. I.na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Busku – Zdroju kwotę 120,50 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (punkt IV); zasądził od uczestnika L. I.na rzecz wnioskodawcy Gminy P.kwotę 39,75 zł tytułem zwrotu części opłaty sądowej od wniosku (punkt V); orzekł, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (punkt VI).

Sąd Rejonowy ustalił, że działka nr(...)położona w B.jest własnością M. W. (1)na podstawie umowy darowizny z dnia 21 marca 2006 r., której dokonali na jego rzecz rodzice H.i M.małżonkowie W.. Poprzednicy prawni tego uczestnika stali się współwłaścicielami m. in. tej działki na mocy Aktu Własności Ziemi z dnia 20 grudnia 1976 r. nr (...) (...), wydanego przez Naczelnika Miasta i Gminy w P., a więc w granicach, które wyznaczał stan posiadania H.i M.małżonków W.w dacie 4 listopada 1971 r., obecnie niemożliwy do ustalenia na podstawie dokumentów geodezyjnych. Przedmiotowa nieruchomość od strony drogi gminnej, oznaczonej nr 21, nie była ogrodzona. Uczestnik M. W. (1)podjął próby ogrodzenia swojej nieruchomości w 2007 r. i na tym tle doszło do konfliktu z mieszkającym po drugiej stronie drogi uczestnikiem L. I., który złożył w dniu 16 maja 2008 r. w Sądzie Rejonowym w Pińczowie pozew o przywrócenie posiadania przejazdu, przechodu i przegonu przez pas gruntu położony w B.I S., w granicach: od północy z gruntem stanowiącym działkę nr(...) przebiegającą obok działki M. W. (1), od wschodu z działką pozwanego - przez nakazanie M. W. (1)usunięcia ogrodzenia na długości około 70 metrów i szerokości 2-12 metrów oraz zakazanie jego naruszania w przyszłości poprzez ustawianie ogrodzenia i innych przeszkód.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2009 r. Sąd Okręgowy w Kielcach zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Pińczowie w punkcie I w ten sposób, że nakazał pozwanemu M. W. (1), aby zamiast posiadania pasa gruntu, przywrócił powodowi posiadanie przechodu i przejazdu pasem gruntu położonym w miejscowości B. (...) (...), znajdującym się pomiędzy działką oznaczoną nr(...)stanowiącą drogę a działką oznaczoną nr (...)oraz działkami o numerach (...)poprzez usunięcie wymienionych w tym punkcie przesł ogrodzenia wraz ze słupkami znajdującymi się na działce, która na szkicu opisanym w tym punkcie została oznaczona nr 28.

Działka nr (...)położona w B.stanowi drogę będącą własnością Gminy P.stosownie do decyzji Wojewody (...) (...)z dnia 28 października 2011 r. Podstawą wydania tej decyzji była decyzja Starosty (...)nr (...)z dnia 7 lipca 2011 r. Starosta (...)uznał m. in. działkę nr (...)za mienie gromadzkie. Starosta na podstawie dokumentów i wyjaśnień uzyskanych od mieszkańców wsi w dniu 30 maja 2011 r. ustalił, że mieszkańcy korzystają z tych dróg od lat 50-tych ubiegłego wieku.

Działka nr(...)położona w B.jest własnością uczestnika L. I.na podstawie umowy przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 26 kwietnia 1988 r., którą zawarli z nim rodzice J.i M.małżonkowie I.. Poprzednicy prawni tego uczestnika stali się współwłaścicielami przedmiotowej działki na mocy Aktu Własności Ziemi z dnia 4 maja 1977 r. nr (...), wydanego przez Naczelnika Miasta i Gminy w P., a więc w granicach które wyznaczał stan posiadania J.i M.małżonków I.w dacie 4 listopada 1971 r. W 1980 r. L. I.zawarł związek małżeński i w następnym roku rozpoczęto budowę stojącego do dziś ogrodzenia działki nr (...). Ogrodzenie to powstało najpóźniej w 1982 r., a dom oraz przylegający do działki nr (...)garaż zostały wybudowane na początku lat 60-tych. Brak jest kompletnych danych geodezyjnych umożliwiających geodecie precyzyjne wskazanie granicy prawnej lub ewidencyjnej między działką nr (...)a działkami nr(...), położonymi w B., ponieważ na zarysie pomiarowym brak jest dostatecznej ilości miar pozwalających na wznowienie granic, a dane geodezyjne zawarte w systemie EWmapa są wadliwe. Według istniejącego stanu, tj. ogrodzenia, powierzchnia działki nr (...)wynosi 21 arów, a z ewidencji gruntów i (...)wynika, że ma 19 arów. Natomiast działka nr(...)miałaby powierzchnię około 0,4052 ha. Akt Własności Ziemi na nieruchomość obecnie należącą do uczestnika M. W. (1)został

wydany w 1977 r., a jego podstawą był stan posiadania rodziców uczestnika w dacie 4 listopada 1971 r. Z dokumentów powołanych w opinii biegłego nie wynika, by w trakcie postępowania uwłaszczeniowego był badany stan władania uwłaszczanego na rzecz małżonków W. gospodarstwa rolnego, a więc należało uznać, że został przyjęty stan z ewidencji gruntów.

Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, iż rozgraniczenie następuje na podstawie jednego z kryteriów przewidzianych w art. 153 k.c., którymi są: stan prawny, ostatni spokojny stan posiadania oraz wszelkie okoliczności. Sąd podkreślił, że istniejąca dokumentacja geodezyjna nie pozwala na dokonanie rozgraniczenia działek nr(...) według pierwszego kryterium określonego w art. 153 k.c., jak również z zeznań świadków nie wynika jednoznacznie stan posiadania przez rodziców uczestnika M. W. (1) działki nr (...) w dacie 4 listopada 1971 r., tym bardziej iż działka ta nie była ogrodzona, a uczestnik M. W. (1) podjął nieudaną próbę ogrodzenia tej działki dopiero w 2007 r. i działania te doprowadziły do złożenia przez uczestnika L. I. powództwa o przywrócenie posiadania przejazdu i przechodu. W związku z tym M. W. (1) rozpoczął starania o ustalenie granic działki nr(...) Od 2007 r. istnieje spór między L. I. i M. W. (1), a działka nr (...) stała się własnością Gminy P. dopiero w dniu 28 października 2011 r. – stąd nie ma możliwości ustalenia ostatniego spokojnego stanu posiadania działek nr (...) Sąd Rejonowy ustalił zatem granice w oparciu o trzecie kryterium określone w art. 153 k.c., a mianowicie uwzględniając wszelkie okoliczności. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż przedmiotowa droga w ewidencji gruntów z 1968 r. miała szerokość 4 metry. Działka nr (...) graniczy ze strumieniem. Posesje za strumieniem posiadają dojazd od drogi głównej relacji P.– B.. Tak więc obecnie droga nr(...) służy mieszkańcom wsi do przejścia do drogi głównej, a uczestnikowi L. I. do dojazdu do własnej posesji od drogi oznaczonej nr (...) Działka L. I. składa się z trzech części oddzielonych od siebie budynkiem gospodarczym i ogrodzeniem z siatki. Na jednej części działki znajduje się dom z ogrodem ozdobnym, na drugą część działki poprzednicy prawni uczestnika wjeżdżali przez stodołę. Obecnie L. I. wykonał bramę wjazdową na tę część działki, bowiem stodoła została przerobiona na garaże. Sąd Rejonowy ustalając przebieg granicy między działką nr (...) oparł się na opinii biegłego geodety i uznał za zasadne argumenty przez niego wskazane. Podniósł, że w ewidencji gruntów, w oparciu o którą były wydawane Akty Własności Ziemi, wskazano, iż droga ma 4 metry. Naturalnym ograniczeniem drogi była skarpa, która obecnie ma nieco inny przebieg, dokonywano tam ingerencji, co potwierdza widoczna świeża ziemia porośnięta trawą. Ingerencje te rozpoczęły się z chwilą budowy i rozbiórki ogrodzenia wzniesionego w 2007 r. Sąd I instancji uznał, iż dla bezpieczeństwa droga ta winna kończyć się łukiem, jak wskazywał w opinii biegły. Za przebiegiem granicy przez punkty 1Bt, 2Bt, 91 i 17 przemawia również to, że według Aktu Własności Ziemi i ewidencji gruntów nieruchomości nr (...) ma powierzchnię 0,43 ha, a przy tak ustalonej granicy będzie miała powierzchnię około 4,052 ha. Sąd Rejonowy ustalił granicę działki nr (...) w oparciu o kryterium stanu prawnego. Podniósł, iż budynek gospodarczy (dawna stodoła) został wybudowany wraz z domem na początku lat 60-tych. Działka nr(...) została ogrodzona najpóźniej w 1982 r. Przez „stan prawny” rozumie się także zasiedzenie przygranicznych pasów ziemi. Mimo że poprzednicy prawni uczestnika L. I. otrzymali tytuł prawny na działkę o powierzchni 0,19 ha i taką w 1988 r. mu przekazali, to w zakresie jak obecnie posiada on tę działkę co najmniej od 1982 r., a więc stosownie do art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 176 k.c., uczestnik stał się właścicielem także tej dodatkowej powierzchni. Sąd pierwszej instancji wskazał na treść art. 153 zdanie drugie k.c., jak również na stanowisko wnioskodawcy Gminy P., uczestnika L. I. oraz opinię biegłego geodety i uznał, iż granica między działkami nr (...) winna przebiegać według punktów (...). O nieuiszczonych kosztach sądowych (punkt III, IV, V postanowienia) Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a w pozostałym zakresie o kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Uczestnik L. I. wniósł apelację od powyższego postanowienia. Zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania:

- art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 126 § 2 k.p.c. poprzez niewezwanie uczestnika L. I. do wskazania adresu pełnomocnika, co uniemożliwiło prawidłowe doręczenie jakiegokolwiek pisma procesowego uczestnikowi i stanowiło o niemożności nadania pismom prawidłowego biegu;

- art. 133 § 3 k.p.c., art. 138 § 1 i 2 k.p.c. i art. 139 § 1 k.p.c. oraz § 6, 7 i 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu

cywilnym (Dz. U. nr 190, poz. 1277 ze zm.) poprzez uchybienie warunkom doręczenia pism sądowych przeznaczonych dla będącego radcą prawnym pełnomocnika uczestnika L. I. i uznaniu przez Sąd pierwszej instancji, że pisma te zostały skutecznie doręczone w sytuacji, gdy były wysłane na błędny adres pełnomocnika, co spowodowało nieobecność pełnomocnika na rozprawie w dniu 30 maja 2014 r., 10 lipca 2014 r., 18 lipca 2014 r. oraz niemożność zapoznania się pełnomocnika i strony z opinią do rozgraniczenia z 2009 r., wysłaną na błędny adres pełnomocnika oraz na doręczeniu przez Sąd Rejonowy postanowienia o odrzuceniu apelacji uczestnika M. W. (1) z dnia 2 września 2014 r. bezpośrednio na adres uczestnika L. I., z pominięciem jego pełnomocnika w osobie radcy prawnego M. W. (2);

- art. 214 § 1 k.p.c. poprzez nieodroczenie rozprawy z dnia 10 lipca 2014 r. pomimo nieprawidłowości w doręczeniu, polegającej na braku informacji o doręczeniu zawiadomienia pełnomocnika uczestnika L. I. o posiedzeniu w tym dniu i jego nieobecności na rozprawie, co doprowadziło do pozbawienia uczestnika L. I. możliwości obrony jego praw i skutkowało nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c.

Wskazując na powyższe zarzuty, uczestnik wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zaskarżone postanowienie podlega uchyleniu z uwagi na nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji, zaistniałą w okresie od naoczni z dnia 10 lipca 2014 r. do dnia wydania zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z art. 379 pkt 5 k.p.c., nieważność postępowania zachodzi jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw.

W orzecznictwie przyjmuje się, iż pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na tym, że ze względu na wadliwe czynności procesowe sądu strona, wbrew swej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania w toku całego postępowania lub w jego istotnej części, jeżeli skutków tego uchybienia nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w danej instancji i to niezależnie od tego, czy takie działanie strony mogłoby mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 2009 r., IV CSK 468/08, LEX nr 515415 i powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego).

Ten przejaw nieważności postępowania występuje przykładowo w takich wypadkach, gdy strona w następstwie niezawiadomienia jej o terminie rozprawy (uchybień sądu przy doręczeniu zawiadomień - błędny adres korespondencyjny) nie może wziąć w niej udziału bądź gdy na skutek okoliczności od niej niezależnych, nie może na danym etapie postępowania podejmować żadnych czynności procesowych, a taki stan nie ulegnie zmianie przed wydaniem orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji. Dla oceny nieważności nie ma żadnego znaczenia okoliczność, czy stwierdzona wadliwość miała lub mogła mieć wpływ na treść postanowienia wydanego przez Sąd (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2007 r., II CSK 107/07, LEX nr 611405; postanowienie Sądu Najwyższego z 22 maja 2014 r., IV CSK 545/13, LEX nr 1483413).

Przy analizie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania należy najpierw rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, w drugiej kolejności trzeba sprawdzić, czy to uchybienie wpłynęło na możliwość działania strony w postępowaniu; w końcu należy zbadać, czy pomimo realizacji tych przesłanek, strona mogła bronić swych praw.

Uczestnik trafnie zarzuca, iż Sąd Rejonowy wobec braku adresu pełnomocnika L. I. nie wezwał skarżącego do podania tego adresu, lecz doręczał korespondencję dla radcy prawnego M. W. (2) – po rozprawie w dniu 27 lutego 2014 r. - na nieprawidłowy adres, który był umieszczony na potwierdzeniu przelewu uiszczenia opłaty skarbowej, dołączonym do dokumentu pełnomocnictwa złożonego na tej rozprawie (k. 42, 43). Takie działanie Sądu było wadliwe, bowiem w wypadku niewskazania adresu pełnomocnika, przewodniczący winien wezwać uczestnika do podania tego adresu w trybie art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wymóg wskazania adresu pełnomocnika jest warunkiem formalnym pisma procesowego (art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 kwietnia

2013 r., IV CZ 21/13, OSNC 2013/11/134). Na rozprawie w dniu 27 lutego 2014 r. stawił się pełnomocnik uczestnika L. I.- radca prawny M. W. (2) i przedstawił dokument pełnomocnictwa wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej, jednak radca prawny został wówczas zobowiązany jedynie do złożenia dwóch odpisów dokumentu pełnomocnictwa. Fakt, iż na potwierdzeniu przelewu opłaty skarbowej figurował adres kancelarii pełnomocnika L. I.- (...) ul. (...) nie uprawniał Sądu do uznania, że pełnomocnik podał w ten sposób swój adres do doręczeń. Taka informacja winna być wyraźnie wymieniona w piśmie procesowym bądź na dokumencie pełnomocnictwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2004 r., III CK 247/03, OSNC 2005/12/211; postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lipca 2002 r., II UZ 46/02, LEX nr 57153; uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 października 2012 r., I ACa 394/12, LEX nr 1237842). Doręczenie pism sądowych adwokatowi (radcy prawnemu) wykonującemu zawód indywidualnie następuje w trybie art. 133 § 1 k.p.c., z uwzględnieniem art. 135, 138 § 1 i § 2 oraz art. 139 k.p.c. i z tym zastrzeżeniem, że w sytuacji, kiedy taki pełnomocnik prowadzi kancelarię w innym miejscu niż jego miejsce zamieszkania, doręczeń można dokonywać wyłącznie w siedzibie kancelarii (siedzibie zawodowej), o ile pełnomocnik nie wskaże jeszcze dodatkowego adresu dla doręczeń. W takim bowiem wypadku nie mają zastosowania przepisy art. 138 § 1 k.p.c. i art. 135 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 1999 r., II CKN 237/98, LEX nr 1212971). Ponadto korespondencja wysyłana na adres „K., ul. (...)” była kilkakrotnie zwracana jako niepodjęta. Mimo iż z adnotacji doręczyciela nie wynikało, aby adres był błędny bądź nieprecyzyjny, to taki stan rzeczy winien wzbudzić wątpliwości Sądu co do prawidłowości adresu. Z praktyki odbioru przesyłek adresowanych do fachowych pełnomocników wynika, że rzadkością są sytuacje, gdy pełnomocnik nie podejmuje korespondencji kierowanej na adres jego kancelarii.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy wydał zaskarżone postanowienie po przeprowadzeniu oględzin nieruchomości oraz dwóch kolejnych terminów rozprawy, na których kontynuowano postępowanie dowodowe pod nieobecność pełnomocnika uczestnika L. I.. Zawiadomienia o terminach rozprawy, kierowane do radcy prawnego M. W. (2) zostały uznane za skutecznie doręczone, choć były wysyłane adres pełnomocnika widniejący na potwierdzeniu przelewu opłaty skarbowej. Już po wydaniu zaskarżonego postanowienia, w piśmie procesowym z dnia 17 października 2014 r. pełnomocnik uczestnika wskazał, że prawidłowy adres jego kancelarii to: ul. (...), (...) Kielce, gdzie radca prawny M. W. (2) prowadzi działalność od ponad pięciu lat, co potwierdza również wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (k. 133v, 135).

Wprawdzie udział w rozprawach i innych czynnościach podejmowanych w toku postępowania jest co do zasady prawem strony i jej pełnomocnika (chyba że przepisy inaczej stanowią), niemniej obowiązkiem sądu jest zapewnienie możliwości skorzystania z tych uprawnień. Przepis art. 149 § 2 k.p.c. nakazuje powiadomić stronę o posiedzeniu jawnym poprzez wezwanie lub ogłoszenie podczas posiedzenia, przy czym stronie nieobecnej na posiedzeniu jawnym należy zawsze doręczyć zawiadomienie o kolejnym posiedzeniu. Jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego, doręczenia należy dokonać pełnomocnikowi (art. 133 § 3 k.p.c.). Ponadto przepis art. 214 § 1 k.p.c. nakazuje odroczenie rozprawy w razie stwierdzenia nieprawidłowości w doręczeniu zawiadomienia. Z protokołu oględzin z dnia 10 lipca 2014 r. wynika, iż Sąd nie dysponował w tym dniu informacją, czy pełnomocnik uczestnika został zawiadomiony o terminie naoczni (k. 94). Trzeba przy tym zaznaczyć, że zasady doręczeń mają charakter obligatoryjny. Nie może więc być ocenione jako prawidłowe doręczenie dokonane w sposób odbiegający od reguł przewidzianych w art. 131-147 k.p.c. Pozostawienie zawiadomienia o miejscu złożenia pisma w sposób przewidziany w art. 139 § 1 k.p.c. uzasadnia przyjęcie domniemania faktycznego, iż zawiadomienie dotarło do adresata, jednak tylko wówczas, gdy adres ten był prawidłowy – w przypadku profesjonalnego pełnomocnika może to mieć miejsce, gdy pełnomocnik rzeczywiście prowadził kancelarię pod tym adresem lub wskazał ten adres jako adres dla doręczeń. W niniejszej sprawie pisma sądowe były kierowane do radcy prawnego M. W. (2) na adres, który nie spełniał tych wymogów, zatem warunki skuteczności doręczenia nie zostały zachowane.

W świetle powyższego należy przyjąć, że pełnomocnik uczestnika ze względu na uchybienia Sądu pierwszej instancji przy doręczaniu pism sądowych (błędny adres korespondencyjny) nie miał możliwości brania udziału w posiedzeniach Sądu po 27 lutego 2014 r., w oględzinach w dniu 10 lipca 2014 r., uczestniczenia w czynnościach postępowania dowodowego, zadawania pytań świadkom, biegłemu geodecie. Zważywszy na rozpoznawczy charakter postępowania

przed Sądem Rejonowym, potrzeba zawiadomienia pełnomocnika uczestnika o tych czynnościach była istotna. Przedstawione okoliczności dają podstawę do stwierdzenia, iż z uwagi na naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisów art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 126 § 2 k.p.c., art. 133 § 3 k.p.c., art. 138 § 1 i 2 k.p.c., art. 139 § 1 k.p.c. i art. 214 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., L. I. został pozbawiony możliwości działania w istotnej części postępowania, a skutków takiego procedowania nie można było usunąć przed wydaniem orzeczenia w pierwszej instancji. Ten stan rzeczy uzasadnia wniosek o pozbawieniu skarżącego możliwości obrony jego praw w rozumieniu art. 379 pkt. 5 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., co skutkuje nieważnością postępowania we wskazanym zakresie.

Stwierdzenie nieważności postępowania uzasadniało na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uchylenie zaskarżonego postanowienia, zniesienie postępowania w części dotkniętej nieważnością oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Pińczowie do ponownego rozpoznania.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.